

10/637

T.B.M.M.
BARİŞ ve DEMOKRASİ PARTİSİ
Grup Başkanlığı

BDP

Sayı: 201
Tarih: 17.02.2010

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Son yıllarda artış gösteren ve kişi güvenliğini tehdit eden linç olaylarının ortaya çıkış biçimlerinin, yetkili makamların linç girişimlerinin gerçekleşmesindeki sorumluluklarının ve hukuk devleti açısından oluşturduğu tehlikenin araştırılması amacıyla Anayasa'nın 98, İçtüzüğü'nün 104 ve 105' inci Maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ederim.

1-SELAHATTİN DEMİRTAŞ

2-GÜLTAN KIŞANAK

3-AYLA AKAT ATA

4-BENGİ YILDIZ

5-AKIN BİRDAL

6-EMİNE AYNA

7-FATMA KURTULAN

8-HASİP KAPLAN

9-HAMİT GEYLANİ

10-İBRAHİM BİNİCİ

11-M. NURİ YAMAN

12-MEHMET NEZİR KARABAŞ

13-MEHMET UFUK URAS

14-OSMAN ÖZÇELİK

15-ÖZDAL ÜÇER

16-PERVİN BULDAN

17-SEBAHAT TUNCEL

18-SEVAHİR BAYINDIR

19-SIRRI SAKIK

20-ŞERAFETTİN HALİS

DİYARBAKIR

DİYARBAKIR

BATMAN

BATMAN

DİYARBAKIR

MARDİN

VAN

ŞIRNAK

HAKKARİ

ŞANLIURFA

MUŞ

BİTLİS

İSTANBUL

SİİRT

VAN

İĞDIR

İSTANBUL

ŞIRNAK

MUŞ

TUNCELİ

GEREKÇE

Son yıllarda ülkemizde demokratik eylem ve etkinlikler ile örgütlenme özgürlüğüne yönelik gerçekleştirilen linç girişimleri "linç kültürünü" tartışılır bir olgu haline getirmiştir. Toplumun farklı kesimlerince yapılan tartışmalarda linç, problem çözme, problemi anlama ve hoşgörünün azaldığı noktada, sorun olarak nitelenen şeyin yok edilmesine yönelik ilkel bir toplumsal davranış modeli olarak tanımlanmaktadır. Linç ve oluşturduğu kültür, kendi doğasında hukuksuzluğu, şiddeti, iktidarı, denetimi ve farklı olanı tehdit olarak görme anlayışını barındırmaktadır. Bu nedenle linç olayları demokrasi, insan hakları, düşünce ve ifade özgürlüğü ile örgütlenme özgürlüğü önünde ciddi engeller teşkil etmektedir. Oysaki toplumun muhalif kesimlerinin sesini duyurabilmesinin bir aracı olan demokratik eylem ve etkinlikler, demokratik toplumlarda siyasal ve toplumsal yaşamın vazgeçilmez unsurları olarak kabul edilmektedir. Düşünce ve ifade özgürlüğü ile doğrudan bağlantılı olan demokratik eylem ve etkinlikler gerek uluslararası belgelerle gerekse de yasalarımızca tanınmış bir haktır. Anayasanın yirmi beşinci ve yirmi altıncı maddeleri ile düşünce ve kanaat hürriyetine vurgu yapılmakta ve herkes düşünce ve kanaatlerini açıklama ve yayma hakkına sahiptir, denilmektedir. Ve her ne amaçla olursa olsun kimsenin düşünce ve kanaatleri sebebi ile kınanamayacağı, suçlanamayacağı açıkça belirtilmektedir.

Ülkemizde geçmişten beri var olan linç kültürünün, bugünde farklı tezahürlerinin yaşanması ve giderek yaygınlık kazanması kaygıları arttırmaktadır. Nitekim; 6-7 Eylül olaylarının 50. yıldönümünde açılan bir fotoğraf sergisî ile TESEV raporunun açıklanması için düzenlenen bir toplantının basılması, 6 Nisan 2005'te Trabzon'da bildiri dağıtmak isteyen Tutuklu ve Hükümlü Aileleri ile Dayanışma Derneği (TAYAD) üyelerine yönelik linç girişimi, 6 Eylül 2005'te Gemlik'te yapılması planlanan mitinge katılmak için yola çıkan kitleye yönelik Bozüyük'te yapılan linç girişimi, 21 Mayıs 2006'da İzmir Kemalpaşa'da Kürt vatandaşlara yönelik saldırılar, 20 Temmuz

2006'da Kırklareli Kiyıköy'de kamp yapan Temel Haklar ve Özgürlükler Dernekleri Federasyonu üyelerine polis saldırısı ardından gerçekleştirilen linç girişimi, 27 Nisan 2008'de Sakarya'da düzenlenen 'Barış ve Kardeşlik Şöleni'ne yönelik saldırı, 22 Kasım 2009'da İzmir'de Demokratik Topum Partisi'nin konvoyuna yapılan saldırı ve son olarak Manisa'nın Selendi İlçesi'nde Roman vatandaşlara yönelik linç girişimleri açık birer örnek olarak önümüzde durmaktadır. İnsan hakları kuruluşlarının verilerine göre; sadece 2009 yılında linç girişimleri sonucunda 4 kişinin yaşamını yitirdiği, 43 kişinin ise yaralandığı, 13 kişinin memleketlerine geri dönme kararı almak zorunda kaldığı, 42 ev ve işyerinin hasar gördüğü belirtilmektedir.

Ülkenin temel sorunlarını demokratik yöntemlerle çözme yollarının kapatıldığı, farklı olana karşı tahammülsüzlüğün arttığı dönemlerde linç, farklı kesimler üzerinde bir sindirme aracı olarak kullanılmaktadır. Sürekli ve sistematik bir şekilde geliştirilen bu politikanın, yetkili makamlar tarafından "masum tepkiler" olarak yansıtılması, bu durumun bir insan hakları ve demokrasi sorunu olduğunun da göz ardı edilmesine yol açmaktadır. Yine linç girişimlerine karşı etkin bir müdahale ve yargısal bir soruşturmanın yapılmaması vatandaşlar açısından kişi güvenliğini tehdit eden önemli bir sorun olarak önümüzde durmaktadır.

Son yıllarda sıkça yaşanmaya başlayan ve kişi güvenliğini tehdit eden boyutlara ulaşan linç olaylarının ortaya çıkış biçimlerinin, yetkili makamların linç girişimlerinin gerçekleşmesindeki sorumluluklarının ve hukuk devleti açısından oluşturduğu tehlikenin araştırılması amacıyla Anayasa'nın 98, İçtüzüğü'nün 104 ve 105' inci Maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ederim.